

Stanislav Fiala Architektem roku 2019

Stanislav Fiala Architect of the Year 2019

Soutěž Architekt roku již po jedenácté vyhlásila společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury.

Ocenění je udělováno za mimořádný přínos architektuře v posledních pěti letech – za konkrétní tvůrčí či organizační počiny vedoucí ke vzniku kvalitní výstavby, ať už se jedná o navrhování staveb, teoretickou či popularizační činnost. Cenu Architekt roku 2019 získal přední český architekt Stanislav Fiala, za nímž stojí desítky mimořádných a originálních staveb. Mezi finalisty letošního ročníku byli dále Ellement ze Zlína (Jitka Ressová, Hana Maršíková, Jan Pavézka), architekt a pedagog Zdeněk Fránek, liberecká dvojice Petr Stolín a Alena Mičeková a brněnský architekt Petr Všečetka.

TVŮRCE ORIGINÁLNÍHO SVĚTA, KTERÝ SI NESPLETETE
„Existují stovky různých způsobů, jak vykonávat řemeslo architekta. Stanislav Fiala disponuje neuvěřitelnou schopností improvizace na stavbě, ochotou bavit se s řemeslníky a společně se vydat na cestu za neznámým, nečekaným, neodhadnutelným. Je fascinující vidět, jak se plody těchto improvizací projevují i u staveb velikého měřítká. Stačí mít otevřené oči a uvidíte, že někdo tvrdě pracuje, přemýšlí nad každým detailem a s citem sobě vlastním nachází nečekaná řešení stovek problémů, které se na každé stavbě vynořují,“ shrnul porotce Adam Gebrian. Investor a podnikatel Petr Němec, který se Stanislavem Fialou pracuje více než 25 let, uvedl: „Spolupráce se Standou je dobrodružstvím. Má dar spojovat nespojitelné a díky vnitřní pravdě, kterou přetváří do krásna, je výsledek famózní. A to nejen estetický a funkční, ale také ekonomický.“

„Cesta, která vás zavede až sem, je dlouhá. A pak tady člověk stojí sám a cítí se nepatřičně. Ale radost přichází a vy ji můžete předat dál, vašemu týmu. Hromadě lidí, která se musí na stavbě podílet. Je to ocenění pro ně...“

Stanislav Fiala už od 90. let patří mezi špičkové české architekty. Mnoho z jeho realizací získalo ocenění nejen u nás, ale také v zahraničí. V roce 2000 se dostal s administrativní budovou MUZO v pražských Strašnicích mezi finalisty prestižní evropské ceny za současnou architekturu Mies van der Rohe Award. Z nejvýznamnějších realizací z posledních let můžeme jmenovat Palác Špork v Praze, Palác DRN na Národní třídě v Praze, Bytový dům Puškinova v Bělehradě, Golf Klub Čertovo břemeno v Alenině Lhotě; výrazné jsou

také jeho stavby pro společnost SIPRAL – továrna, sídlo a vzorkovna.

Stanislav Fiala se narodil v roce 1962 v Mostě. Vystudoval Fakultu architektury ČVUT a Školu architektury na AVU v Praze. V 90. letech byl společníkem známého D.A. Studia, později ateliéru D3A, od roku 2009 je jednatelem společnosti Fiala+Nemec.

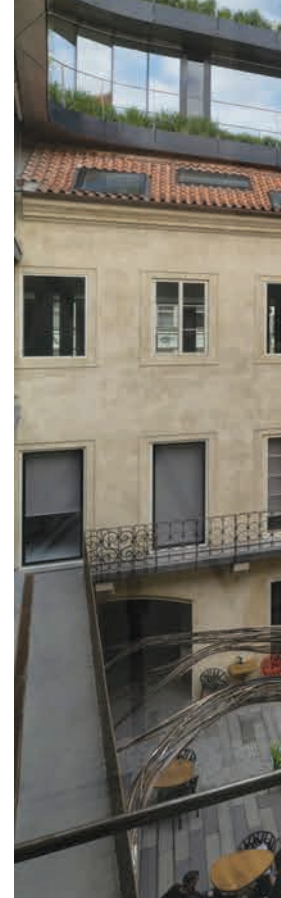

Stanislav Fiala odpověděl na naše otázky.

Jaká je podle vás role architekta ve společnosti?

Architekti by měli umět ovládat „umění praxe života“. Společnost by měla zkoušet využít jejich pozorovatelnou schopnost analyzovat, propojit a vzájemně koordinovat mnoho vrstev tvorby životního prostředí, jejich schopnost režírovat přetváření vize v realizovatelné plány a instrukce a vtisknout je do omezujících hmoty.

Při realizaci Paláce DRN na Národní třídě v Praze se Stanislavu Fialovi podařilo prolnout staré a nové díky propracovaným detailům.

When realizing the DRN Palace in Národní třída in Prague, Stanislav Fiala managed to blend the old and the new thanks to well elaborated details.

Vaše stavby se vždy projevují propracováním každého detailu. Docházíte k jejich řešení intuitivně, nebo za tím stojí hodiny studia a navrhování?

Obě cesty jsou pravda. Intuici a instinkt používám stále, je to moje hlavní opora. Tato intuice vás pak dovede k řešení mnoha detailů rychle a někdy i snadno, ale jindy zase řešení musíte nacházet hodně dlouho a pracně, než ucítíte, že se vám ulevilo a vše začíná zapadat do sebe.

ČESTNÉ UZNÁNÍ UDĚLILA POROTA JANĚ KOSTELECKÉ ZA DLOUHODOBOU PODPORU ARCHITEKTURY

Jana Kostecká už dlouhá léta hledá nástroje, pomocí nichž by se podařilo dostávat povědomí o architektuře mezi širší veřejností. Od roku 2014 vydává ve svém nakladatelství non-fiction literaturu pro děti a mládež věnovanou nejen architektuře a designu. V roce 2007 přivezla do Čech fenomén krátkých přednášek PechaKucha Nights a podílí se rovněž na řadě dalších projektů souvisejících se současnou architekturou.

Také Jany Kostecké jsme se zeptali...

Letos vyšla ve tvém nakladatelství Jakost další dětská kniha K čemu jsou architekti. Máš pocit, že lidé nevědí, co profese architekta obnáší?

Celková koncepce knížky je výsledkem dlouhých úvah. Chtěli jsme ukázat hlavně pestrost profese, aby si děti uvědomily, že architekt nenavrhne jen novou budovu na prázdný pozemek, že jeho práce může být i opravdu na první pohled nevidí-

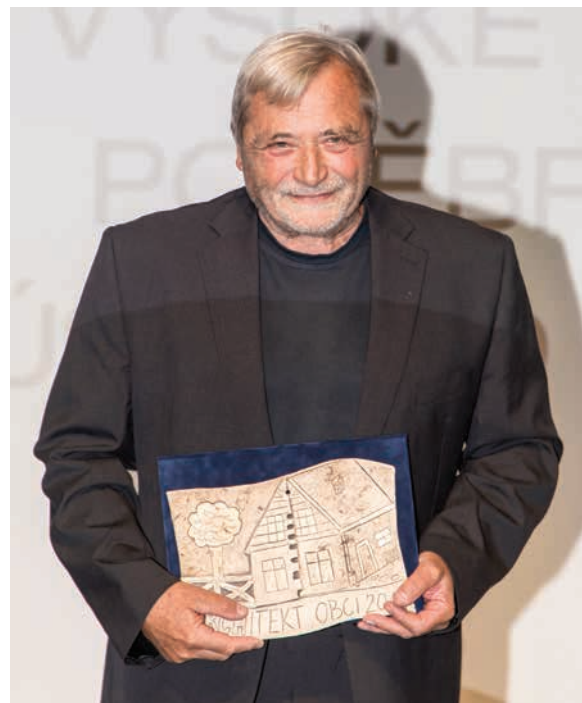
telná. A rozhodli jsme se demonstrovat přístup architektů na 14 konkrétních realizacích. A protože jsme měli zkušenost s knihou D.O.M.E.K., že děti by chtěly ty baráky nebo místa i navštívit, bylo jasné, že vybrané realizace budou v Čechách a že to budou hlavně veřejně přístupná místa.

Pořádáš řadu workshopů pro děti zaměřených na architekturu a veřejný prostor.

Děti mě neuvěřitelně nabíjejí. Baví mě s nimi trávit čas a koukat se na svět jejich očima a předhazovat jim k přemýšlení nová témata. Náš hlavní zájem je, navést děti k tomu, aby si všímaly fyzického prostředí, v němž žijí, a aby přemýšlely o tom, jestli jim jeho podoba vyhovuje, nebo ne. A uměly formulovat, proč tomu tak je. Teď se nám po prázdninách naplno rozbíhají aktivity pro děti a mládež v CAMP – pravidelný cyklus Objevujeme město, doprovodné programy pro děti a mládež k výstavám a přednášky pro studenty pedagogiky.

TITUL ARCHITEKT OBCEI 2019 OBDRŽEL MĚSTSKÝ ARCHITEKT MILAN KOŠAŘ

Ocenění Architekt obcei je nedílnou součástí soutěže Architekt roku. Cílem ceny, již uděluje MMR, Svaz měst a obcí a časopis Moderní obec, je podpora vztahů mezi architektem a obcí i jejich vzájemné symbiózy při procesu výstavby.

V letošním roce cenu převzal architekt a urbanista Milan Košář za soustavný mnohaletý profesionální výkon funkce městského architekta. Do konce roku 1992 byl hlavním architektem města Pardubic, pak byl externím městským architektem ve Vysokém Mýtě, od roku 2017 je na stejné pozici v Poděbradech, v současné době působí také v Ústí nad Orlicí. „Milan Košář působil pětadvacet let ve Vysokém Mýtě jako odborný poradce při rozhodování v oblasti územního plánování, urbanismu a architektury. Vždy se snažil hledat

správnou cestu k nejlepšímu řešení,“ přiblížil činnost městského architekta starosta Vysokého Mýta František Jiraský.

I Milanu Kosařovi jsme položili dvě otázky.

Jak vybrat dobrého městského architekta?

Kvalitní městský architekt by měl mít především určité zkušenosti v oboru (na vysoké škole se tento obor nevyučuje) – a tyto zkušenosti lze získat pouze praxí. Z toho vyplývá, že uchazeč by měl mít minimálně pět let praxe jako architekt a urbanista. Prvotním úkolem městského architekta není ve svěřeném území projektovat, ale předkládat vedení města jako odborný poradce návrhy na zlepšení, ale i ochranu svěřeného území. Městský architekt nese odpovědnost za své odborné vyjádření, volení politici pak nesou politickou odpovědnost za svá rozhodnutí.

V České republice máme asi 150 městských architektů.

Mělo by mít tento post každé město?

Zda zřídit funkci městského architekta zůstává na dobrovolném rozhodnutí samosprávy. Pokud se však město rozhodne tento post zřídit, měly by s tím být spojeny i povinnosti i pravomoci (byť pozice nemá ve stavebním zákoně oporu). Nepochybuji o tom, že máme dostatek architektů, kteří jsou schopni a ochotni tuto činnost vykonávat. Na České komoře architektů sledujeme stále stoupající zájem celé řady obcí a měst o radu při zřizování této pozice.

Více na www.architektroku.cz

MARKĚTA PRAŽANOVÁ

The Architect of the Year competition has already been held for the eleventh time by ABF, a.s., with the aim to point out the significance and importance of architecture and its creators for our life and cultural development and to support quality and professionalism as well as civic involvement within the area of architecture.

The prize is awarded for an exceptional contribution to architecture over the past five years – for particular creative or organisational activities that lead to quality development, whether it is about building design or theoretical and popularising activities. The Architect of the Year 2019 prize was awarded to the renowned Czech architect Stanislav Fiala, who is behind dozens of exceptional and original buildings. Other finalists of this year's competition included Ellement from Zlín (Jitka Ressoová, Hana Maršíková and Jan Pavézka), the architect and pedagogist Zdeněk Fránek, Petr Stolín and Alena Mičková from Liberec and architect Petr Všetěčka from Brno.

CREATOR OF AN ORIGINAL WORLD YOU CANNOT HAVE MISTAKEN

“There are hundreds of different ways as to how to perform an architect's work. Stanislav Fiala disposes with the in-

credible ability to improvise at a building site, a willingness to discuss things with the workers and to set off on a journey to the unknown, unexpected, inestimable. It is fascinating to see how the results of these improvising abilities are also displayed in large constructions. One only needs to keep one's eyes open and see that someone works hard and thinks every detail over and with a sense of his own finds unexpected solutions for hundreds of problems that arise at each construction,” summarized juror Adam Gebrian. The investor and entrepreneur Petr Němec, who has been working with Stanislav Fiala for more than 25 years, said: “Working with Stanley is an adventure. He has a gift to interconnect the inter-connectable and the result is, due to the inner truth, which he turns into beauty, superb; not only from an aesthetic and functional point of view but also from an economic point of view.”

“The journey that takes you all the way here is long. And then one stands here alone feeling improper. But joy does come and you can spread it further, to your team. To the group of people who participate at the construction. The award belongs to them as well...”

Stanislav Fiala has been amongst top class Czech architects since the 1990s. Many of his realizations were awarded in our country as well as abroad. In 2000, he became one of the finalists for the prestigious European award for contemporary architecture, the Mies van der Rohe Award, for his administrative building MUZO in Straňnice, Prague. As for the most significant realizations of recent years, we can name the Špork Palace in Prague, the DRN Palace in Národní třída in Prague, the Housing Block Puškinova in Belgrade, the Čertovo břemeno Golf Club in Alenina Lhota; his buildings for SIPRAL – a factory, headquarters and sample room – are also significant.

Stanislav Fiala was born in 1962 in Most. He graduated from the Faculty of Architecture at the Czech Technical Uni-

Baroknímu paláci Špork v Hybernské ulici v Praze přestavěnému v roce 1925 Josefem Gočárem nyní vdechl nového ducha citlivou rekonstrukcí Stanislav Fiala.

The Baroque Palace Špork in Hybernská Street, Prague, which was reconstructed in 1925 by Josef Gočár, has now been bestowed with a new spirit via a sensitive reconstruction by Stanislav Fiala.

versity and the Department of Architecture at the Academy of Fine Arts, Prague. In the 1990s, he was a business associate of the well-known D.A. Studio, later the D3A studio, and since 2009 has been company director at Fiala+Nemec.

Stanislav Fiala answered several questions for us

What do you think is architect's role in society?

Architects should be able to master the 'art of life practise'. A company should be trying to utilize their observation ability to analyze, interconnect and co-ordinate many layers for the creation of the environment, their ability to direct transformation of a vision into feasible plans and instructions and imprint them in the restricting material.

Your buildings always showed well elaborated detail. Do you come to this solution intuitively or is it due to hours of studies and design?

Both are correct. I use intuition and instinct all the time. It is my main support. This intuition then leads you to the solution of many details quickly and sometimes even easily but at other times you must look for the solution for a long time and toilfully until you feels relieved and everything fits in place.

THE JURY AWARDED THE CERTIFICATE OF MERIT TO JANA KOSTELECKÁ FOR HER LONG-TERM SUPPORT OF ARCHITECTURE

Jana Kostecká has spent years looking for tools that would help to provide an awareness of architecture to the general public. Since 2014, she has been publishing non-fiction literature about architecture and design for children and youth at her publishing house. In 2007, she brought to the Czech Republic a phenomenon of PechaKucha Nights short presentations and also takes part in a number of other projects associated with contemporary architecture.

We also asked Jana Kostecká

Your publishing house Jakost published this year another children's book What are architects for? Do you consider the fact that people don't know what an architect's profession entails?

The overall concept of the book is a result of long-time contemplations. We mainly wanted to show the versatility of the profession so that children realize that an architect doesn't only design a new building on a vacant plot but that his/her work can also be invisible at first sight. And we decided to demonstrate an architects' approach on 14 particular realizations. And as we had experience with the D.O.M.E.K. book when the children also wanted to visit the houses and places, it was clear that the selected realization needed to be in Czech and that they are mainly to be places open to the general public.

You organize a number of children workshops that focus on architecture and public areas

Children charge me up incredibly. I enjoy spending time with them and see the world through their eyes, throw new topics to think about in their direction. Our main interest is to bring children to take notice of the physical en-

vironment they live in and to think about whether the way it looks suits them or not, and to know how to formulate why it is so. More of our activities for children and youths are now starting running. We have a regular cycle 'We are Discovering the City' in the CAMP. We are also preparing supporting programmes for children and youth for exhibitions and presentations for students of pedagogics.

THE ARCHITECT FOR MUNICIPALITY 2019 PRIZE WAS AWARDED TO CITY ARCHITECT MILAN KOŠAŘ

The Architect for Municipality prize is an integral part of the Architect of the Year competition. The aim of the award, which is presented by the Ministry for Regional Development, the Union of Towns and Municipalities and the Modern Municipality magazine, is to support relations between the architect and municipality and their mutual symbioses during the development process. The prize was received this year by architect and urban planner Milan Košář for his constant professional performance of many years relating to the function of a city architect. Until the end of 1992, he was the senior architect for Pardubice and then an external city architect in Vysoké Mýto. From 2017, he's held the same post in Poděbrady and is currently also working in Ústí nad Orlicí. "Milan Košář worked in Vysoké Mýto as a specialist consultant in the area of planning, urbanism and architecture for twenty-five years. He always tried to find the right way to a better solution," said the Mayor of Vysoké Mýto, František Jiraský, as he describes the activities of the city architect.

We also asked Milan Kosař a few questions.

How does one select a good city architect?

A quality city architect should mainly have certain experience from this segment (this is not taught at university) – and this experience can only be acquired in practise. Resulting from that is the fact that the applicant should have at least five years practical experience as an architect and an urban planner. The prime task of a city architect is not to design for an allocated area but, being a specialist consultant, to provide the city council with proposals for improvement as well as protection of the allocated area. The city architect bears responsibility for his specialist statement and elected politicians then bear political responsibility for their decisions.

We have approximately 150 city architects in the Czech Republic. Should every town have this position?

The fact as to whether the function of a city architect should be established remains on self-government's voluntary decision. But if the town decides to establish the post, it should also be associated with obligations and remits (even though this post has no support in building law). I don't doubt we have a sufficient number of architects who are able and willing to carry out this activity. At the Czech Chamber of Architects, we register a constantly increasing interest from a whole number of towns and municipalities when it comes to the establishing of this post. For more information see www.architektroku.cz

MARKÉTA PRAŽANOVÁ